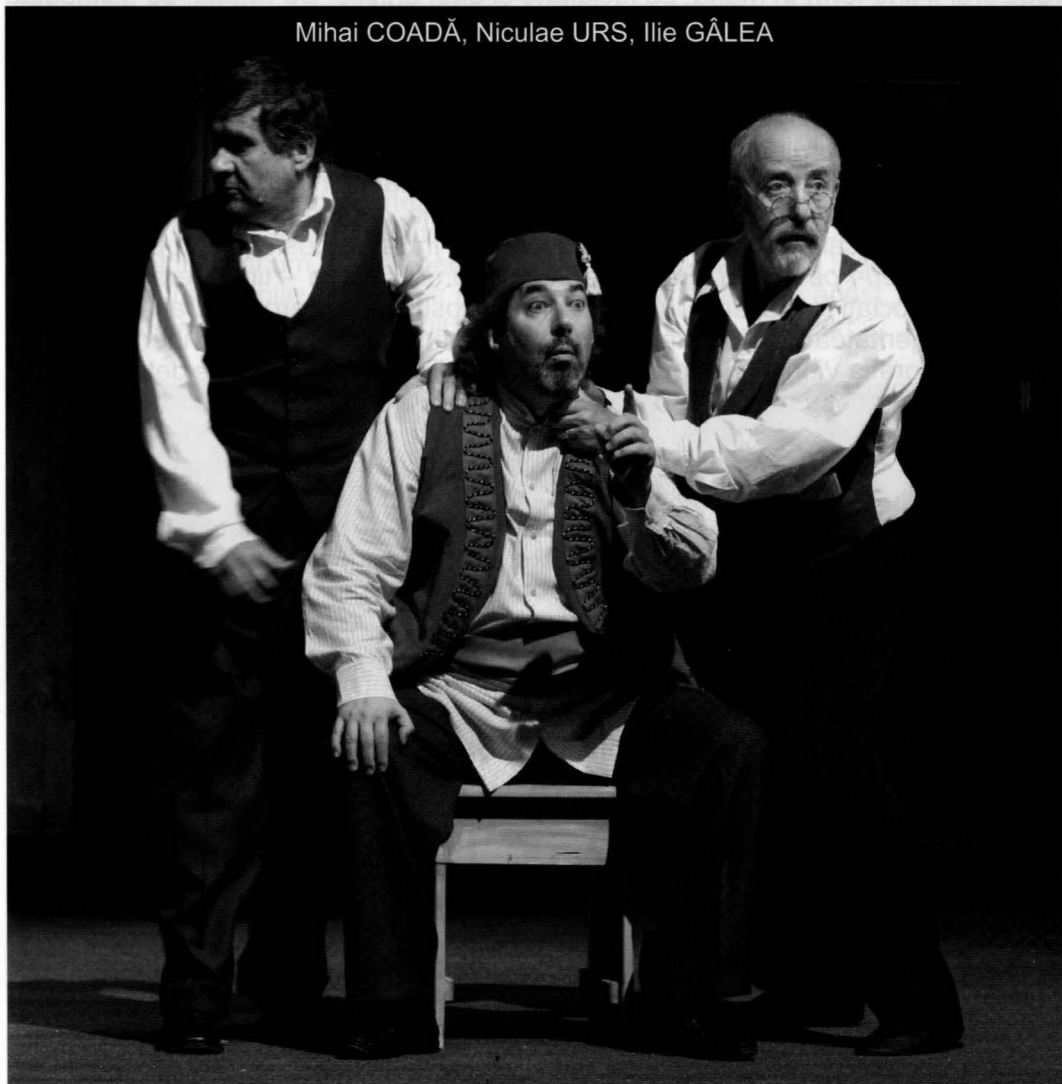

Adrian MIHALACHE

Înfrățirea între popoare

„Înfrățirea între popoare“ era numele unui cinematograful construit în anii 1950, în stil neoclasic sovietic, în zona Bucureștii Noi, dincolo de Podul Grant. Clădirea există și astăzi, a fost renovată și utilizată de Teatrul Masca. Denumirea, care stârnea râsul, din cauza calamburului ușor de intuit, mi-a fost readusă în amintire de spectacolul cu piesa *Tache, Ianke și Cadâr* de la Teatrul „Toma Caragiu“ din Ploiești. Populara piesă a lui Victor Ion Popa abordează cu delicatețe, ca să nu spunem cu edulcorare, relațiile dintre oameni de etnii și religii diferite. Premiera

Mihai COADĂ, Nicolae URS, Ilie GÂLEA

absolută a avut loc în 1938, tocmai în ajunul promulgării legilor rasiale și al persecutării evreilor, fapte care contrastează cu duioșia interetnică din piesă. Astăzi, musulmanii au devenit, în mare parte, fundamentaliști, creștinii, triști și evreii, pesimiști. Dacă, în piesă, musulmanul Cadâr îi manipulează cu bunăvoință pe creștinul Tache și pe evreul lanke, astăzi creștinii sunt cei care se străduiesc să medieze, în Orientul Mijlociu, între evrei și islamici. De aceea, din perspectiva actuală, piesa pare derizorie. Construcția dramatică este destul de șubredă, mai ales în ceea ce privește tactica adoptată de Cadâr. Cu toate acestea, piesa s-a bucurat întotdeauna de succes la public, pentru că oferă roluri „grase”, în care ne amintim de monștri sacri ca Al. Giugaru, Jules Cazaban, Ion Finteșteanu, Marcel Anghelescu, Toma Caragiu, Radu Beligan, Gheorghe Dinică, Marin Moraru și alții, care, pentru moment, îmi scapă.

Spectacolul lui Lucian Sabados se deosebește de alte montări prin aceea că regizorul îl ține ferm în mână, cu luciditate și gust artistic. De regulă, se distribuiau niște actori mari, care erau lăsați să facă ce știu și ce vor, succesul fiind, oricum, garantat. Aici, avem de-a face cu o orchestrare fină a partiturilor individuale, cu un ritm flexibil, bine controlat, totul reglat de un simț muzical remarcabil. Excesul de sentimentalitate este riguros cenzurat, comicul nu este niciodată îngroșat. Accentele sunt puse atent, surdina este folosită cu pricepere. Există, însă, spre final, un clivaj stilistic. După replica „turcul plătește”, cu care spectacolul ar fi putut să se încheie, urmează o *coda* cam lungă, în care melancolia compromite armonia. Părinții așteaptă trenul care să le aducă în vizită copiii, într-o atmosferă apropiată de cea din *Așteptându-l pe Godot*. Răsturnarea ieftină de situație – tinerii erau chiar sub nasul lor, asociați în afacerea lui Cadâr – este lipsită de anvergură. Dacă tonul și-ar fi păstrat lejeritatea de dinainte, platitudinea ar fi părut mai puțin evidentă.

Scenografia Vioricăi Petrovici este de un realism stilizat, plină de detalii pitorești și cu pete frumoase de culoare. Credem, totuși, că trenul de jucărie din final ar fi putut lipsi, ca și cele două trunchiuri inestetice din dreapta, cum privești din sală, adică spre „grădină”. Costumele sunt foarte bine gândite, în ton cu epoca și cu condiția socială a personajelor.

Actorii s-au întrecut pe sine într-o demonstrație de virtuozitate bine stăpânită. Niculae Urs este splendid în rolul lui *lanke*, prin inflexiunile fine ale vocii, gesturile expresive, economia de mijloace, lipsa oricărei îngroșări. Mihai Coadă subliniază sensibilitatea lui *Tache*, punând în evidență cu artă și relativă lipsă de sofisticărie a personajului. Ilie Gâlea construiește un *Cadâr* încântător, din semitonuri și nuanțe. Are unele scurte momente în care vocea i se încarcă puțin de lacrimi, dar nu ajunge nicidecum la stridențe. Lucia Ștefănescu, în *Safta*, face o comedie de înaltă clasă, jucând cu detașare un personaj atașant. Marian Despina pune multă culoare în rolul evreului *Ilie*, ceea ce are un bun efect de contrast cu jocul lui Niculae Urs. Rolurile tinerilor sunt de sacrificiu. Cu toate acestea, Florentina Năstase reușește să dea *Anei* personalitatea pe care autorul i-a refuzat-o. Ionuț Vișan (*Ionel*) face un bun rol de june prim, dar nu iese din convențional.

Nu aflăm nimic important despre conflictele care bântuie în lume, dar ne încântăm de forma care bate fondul, prin eleganță și stil.

Teatrul „Toma Caragiu” din Ploiești – Tache, lanke și Cadâr de Victor Ion Popa. Regia: Lucian Sabados. Scenografia: Viorica Petrovici. Cu: Niculae Urs (*lanke*), Mihai Coadă (*Tache*), Ilie Gâlea (*Cadâr*), Marian Despina (*Ilie*), Florentina Năstase (*Ana*), Ionuț Vișan (*Ionel*), Lucia Ștefănescu (*Safta*). Data spectacolului: 3 februarie 2010.